

Actieplan luchtkwaliteit 2024-

Gemeente Gooise Meren

Versie 1.0
5 september 2024

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
1.1 Het Schone Lucht Akkoord.....	3
1.2 Relatie met overige beleidsvelden.....	3
2 Context.....	4
2.1 Inzichtelijk maken van de luchtkwaliteit van de gemeente Gooise Meren...4	
2.2 De luchtkwaliteit in Gooise Meren.....	6
2.3 Wettelijk kader luchtkwaliteit.....	7
2.4 Doel Actieplan Luchtkwaliteit 2024-2030.....	8
3 Uitvoering.....	8
3.1 Mobiliteit.....	9
3.2 Mobiele werktuigen.....	9
3.3 Industrie.....	9
3.4 Houtstook.....	10
3.5 Binnenvaart en havens.....	10
3.6 Landbouw.....	10
3.7 Internationaal luchtbeleid.....	11
3.8 Participatie.....	11
3.9 Hoog blootgestelde locaties en hoog gevoelige groepen.....	11
4 Financiën.....	12
4.1 Kosten uitvoering maatregelen.....	12
4.2 Mogelijkheden door het Schone Lucht Akkoord.....	12
5 Monitoring en evaluatie.....	12
5.1 Monitoring en evaluatie Actieplan Luchtkwaliteit.....	12
Bijlage 1 Decentraal Uitvoeringsprogramma Schone Lucht Akkoord 2024	14

1 Inleiding

De gemeente Gooise Meren wil extra aandacht geven aan het werken aan een goede luchtkwaliteit. Als gemeente stimuleren we dat inwoners gezond leven en een goede luchtkwaliteit is hierbij van belang. Het ondertekenen van het Schone Lucht Akkoord is een middel dat aan dit doel kan bijdragen. In dit actieplan zal verder uitgewerkt worden wat het Schone Lucht Akkoord inhoudt en wat het ondertekenen hiervan voor de gemeente Gooise Meren betekent.

1.1 Het Schone Lucht Akkoord

Het Schone Lucht Akkoord is een Nederlands akkoord dat zich richt op een betere luchtkwaliteit en gezondheidswinst van minimaal 50% in 2030 uit binnenlandse bronnen. Het Schone Lucht Akkoord is in 2020 gesloten tussen het Rijk, provincies en tientallen gemeenten. Samen streven de deelnemende partijen naar een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016.

Zoals hierboven al kort benoemd, is het doel van het Schone Lucht Akkoord (SLA) om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren. Er wordt toegewerkt naar de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor luchtkwaliteit in 2030 voor fijnstof en stikstofdioxide. Dat zorgt voor minder ziekte, minder sterfte en een betere kwaliteit van leven. Het Schone Lucht Akkoord maakt de omslag van het voornamelijk sturen op het voldoen aan Europese grenswaarden, naar het realiseren van gezondheidswinst. Deelnemende partijen nemen maatregelen om de luchtverontreiniging van binnenlandse bronnen te beperken. De maatregelen worden uitgewerkt in themagroepen en sluiten waar mogelijk aan bij lopende initiatieven. De uitvoeringsagenda beschrijft de organisatie van het SLA en de gezamenlijke aanpak van de deelnemers van het SLA.

1.2 Relatie met overige beleidsvelden

Luchtkwaliteit is een onderwerp dat een relatie heeft met veel verschillende beleidsvelden. Hieronder volgt een kort overzicht van een aantal beleidsdocumenten waarin luchtkwaliteit wordt benoemd.

In de [Omgevingsvisie Gooise Meren](#), zijn de volgende opgaven geformuleerd met een relatie tot luchtkwaliteit:

- In 2030 hebben we een CO₂-reductie van 55% gerealiseerd, ten opzichte van 1990. Het streven is 60% vermindering.
- Richting 2030 verwachten we toenemende mobiliteit en drukker steden waardoor we meer belasting zullen ervaren van luchtverontreiniging en geluid. We maken ons zorgen over de overschrijding van de WHO-adviesnormen wat betreft luchtkwaliteit en de hoge geluidbelasting van vlieg-, weg- en spoorverkeer.
- Ons doel is de ervaren leefbaarheid van inwoners te verbeteren zodat in Gooise Meren niemand structureel overlast ervaart van verkeerlawaai en luchtverontreiniging.

Daarnaast is verkeer een belangrijke bron van luchtverontreiniging en CO₂ uitstoot. Dit onderwerp heeft dus ook een sterke relatie met de mobiliteitsvisie 2040. In de [mobiliteitsvisie](#) zijn de volgende ambities m.b.t. luchtkwaliteit opgenomen:

- In Gooise Meren kiezen we ervoor om:
  - De leefbaarheid en bereikbaarheid in balans te houden
  - Geluidshinder terug te dringen
  - De luchtkwaliteit te verbeteren

- Leefbaarheid gaat hand in hand met mobiliteit en parkeren als het gaat om geluid en stankoverlast, luchtkwaliteit en hinder van trillingen, de overlast door een hoge parkeerdruk met veel zoekverkeer. Onze inzet is om al deze vormen van inbreuk op de kwaliteit van de leefomgeving te minimaliseren.
- In 2021 werken we aan het verbeteren van de luchtkwaliteit door het gebruik van duurzame mobiliteit te stimuleren

In de [Nota Publieke Gezondheid](#) wordt aandacht besteed aan het doel van een gezonde basis voor iedereen in Gooise Meren. Een goede luchtkwaliteit is hier ook onderdeel van en wordt op de volgende manier als doel in deze nota benoemd:

- Vanuit onze rol om de gezondheid te beschermen en te bewaken hebben we aandacht voor milieugezondheidsfactoren op het gebied van bodem, water, lucht, geluid, geur, binnenmilieu en externe veiligheid. In het kader van de Omgevingswet ontwikkelen we een Omgevingsvisie en een Omgevingsplan. In het Omgevingsplan benoemen we de regels met betrekking tot geluid-, geur- en lichthinder. We hebben aandacht voor de luchtkwaliteit en geluidsoverlast in relatie tot het vliegverkeer en (rijks)wegen. Ook hebben we aandacht voor de zorgen van inwoners over het 5G netwerk, de biomassacentrale Diemen en de verzwaring van hoogspanningsmasten. Naar 2030 verwachten we een toenemende mobiliteit en drukker wordende steden waardoor we meer belasting zullen ervaren van luchtverontreiniging en geluid. Ook de uitbreiding van het vliegverkeer zal zorgen voor een toename van geluidhinder. In de manier hoe we hiermee omgaan stellen we de inwoner centraal. We zetten samen met inwoners stappen voor het aanpakken van rommel op straat, verminderen van geluidsoverlast, meten van de luchtkwaliteit en meer groen in de wijk.

In zijn algemeenheid dragen maatregelen die CO2 reduceren ook bij aan het verminderen van stikstofdioxide en fijnstof. Maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren dienen dus vaak meerdere doelen. Samenwerken tussen de diverse beleidsvelden is dus belangrijk en heeft meerwaarde.

2 Context

2.1 Inzichtelijk maken van de luchtkwaliteit van de gemeente Gooise Meren

Op dit moment probeert de gemeente Gooise Meren op verschillende manieren de luchtkwaliteit inzichtelijk te maken. Hieronder volgt een korte toelichting

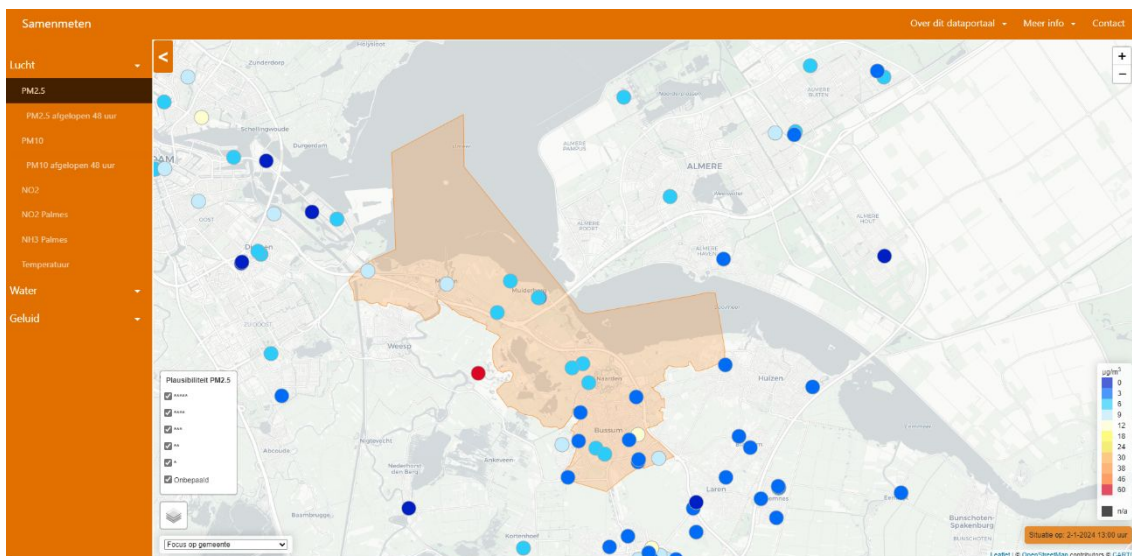
Berekeningen

In het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit wordt de lucht in Nederland, en dus ook in Gooise Meren, gemonitord. Dit gebeurt op basis van de wettelijke rekenmethode. De Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (Rbl) vormt hiervoor de basis. Jaarlijks worden resultaten van de berekeningen beschreven in de Monitoringsrapportage NSL, Stand van zaken Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Overigens is in 2023 de NSL monitoringstool vervangen door het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK), omdat de NSL monitoringstool aan vervanging toe was. De applicatie was meer dan 10 jaar oud en niet meer van deze tijd.

Metingen

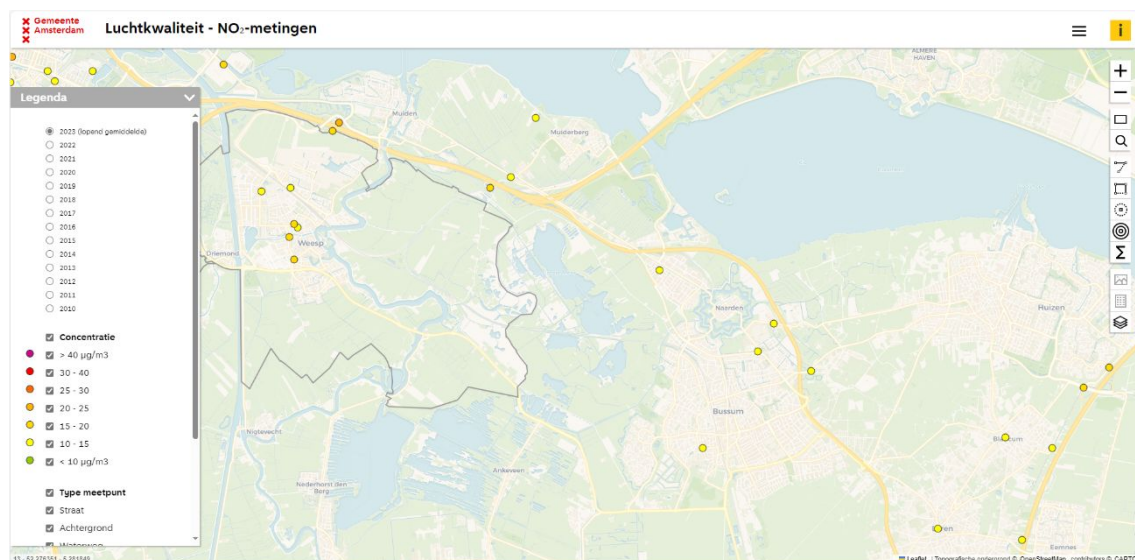
De luchtkwaliteit in Gooise Meren wordt sinds 2022 gemeten. Deze metingen vinden plaats in aanvulling op de berekeningen en geven bewoners en de gemeente een goede indruk over de kwaliteit. Met sensoren wordt fijnstof (PM_{2.5}) gemeten en middels Palmes diffusiebuisjes stikstofdioxide (NO₂).

Het meten van fijnstof gebeurt middels sensoren welke op diverse plekken in de gemeente hangen. Deze sensoren hangen bij bewoners aan de gevel. De sensoren meten niet volgens de officiële wettelijke methode maar geven wel een indicatie van de luchtkwaliteit. Ondanks mogelijke afwijkende waarden kunnen trends, ook in relatie tot de luchtkwaliteit van elders in het land, goed in de gaten gehouden worden dankzij deze metingen. De resultaten van deze metingen kunnen worden bekeken op [Samen Meten - Dataportaal \(rivm.nl\)](https://www.rivm.nl/samenmeten).

Figuur 1 Locatie sensoren Gooise Meren (en omgeving) (bron Samen Meten RIVM)

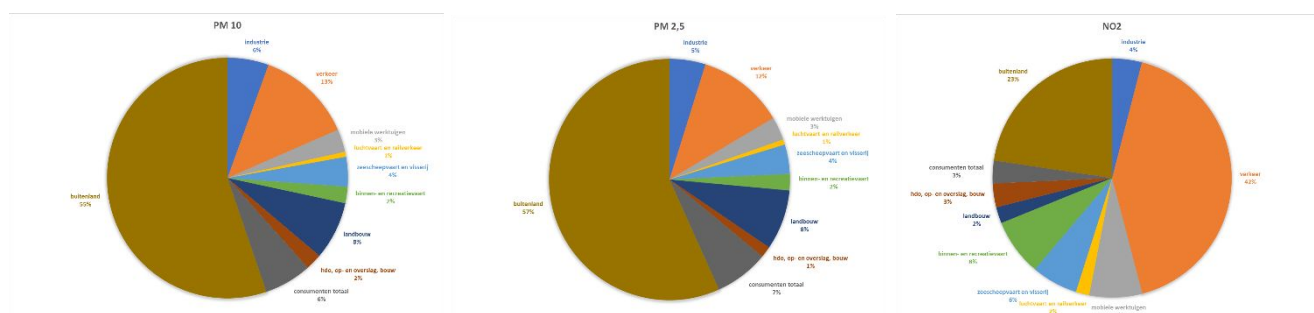
NO₂ wordt gemeten middels Palmes diffusiebuisjes. Dit is ook geen officiële meetmethode maar de resultaten geven wel een goede indicatie van de hoeveelheid stikstofdioxide in de lucht. De resultaten van deze berekeningen kunnen worden bekeken op [Luchtkwaliteit - NO₂-metingen \(amsterdam.nl\)](https://www.amsterdam.nl/luchtkwaliteit-no2-metingen). De metingen worden uitgevoerd door de GGD Amsterdam.

Figuur 2 Locaties Palmes diffusiebuisjes Gooise Meren (en omgeving) (bron Gemeente Amsterdam)

2.2 De luchtkwaliteit in Gooise Meren

Luchtverontreiniging is afkomstig van verschillende bronnen. Meer dan de helft van alle fijnstof is afkomstig uit het buitenland. De invloed van lokale bronnen is relatief beperkt. Voor stikstofdioxide geldt dat wegverkeer een grote bijdrage levert, naast de bijdrage uit het buitenland. Dit betekent echter niet dat we geen maatregelen moeten nemen. Alle maatregelen samendragen er aan bij dat de totale concentratie fijnstof in Nederland (en elders) afneemt. Dit gezamenlijk treffen van maatregelen is de leidende gedachte achter het SLA: alle lokale maatregelen dragen bij aan de afname van de totale concentraties fijnstof en stikstofdioxide.

In Gooise Meren wordt voor de luchtverontreinigende stoffen fijnstof (PM10 en PM2.5) en stikstofdioxide (NO2) voldaan aan de wettelijke Europese Grenswaarden (bron: Atlas Leefomgeving, gegevens 2019). In 2019 was de gemiddelde waarde voor NO2 16.0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, PM10 17.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ en PM2.5 10.0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Dit betekent echter niet dat er geen negatieve gezondheidseffecten zijn bij de huidige luchtkwaliteit. Er wordt (nog) niet voldaan aan advieswaarden 2021 van de World Health Organisation (WHO).

De WHO-advieswaarden zijn gezondheidkundige grenzen voor de concentratie van verontreinigende stoffen in de buitenlucht. Er zijn twee advieswaarden van de WHO voor de luchtkwaliteit in 2030: die van 2005 en die van 2021. De nieuwe advieswaarden (2021) zijn voor bijna alle stoffen (fors) lager dan de advieswaarden uit 2005. Wetenschappelijk onderzoek toont namelijk aan dat er ook negatieve gezondheidseffecten optreden bij lagere concentraties dan eerder gedacht.

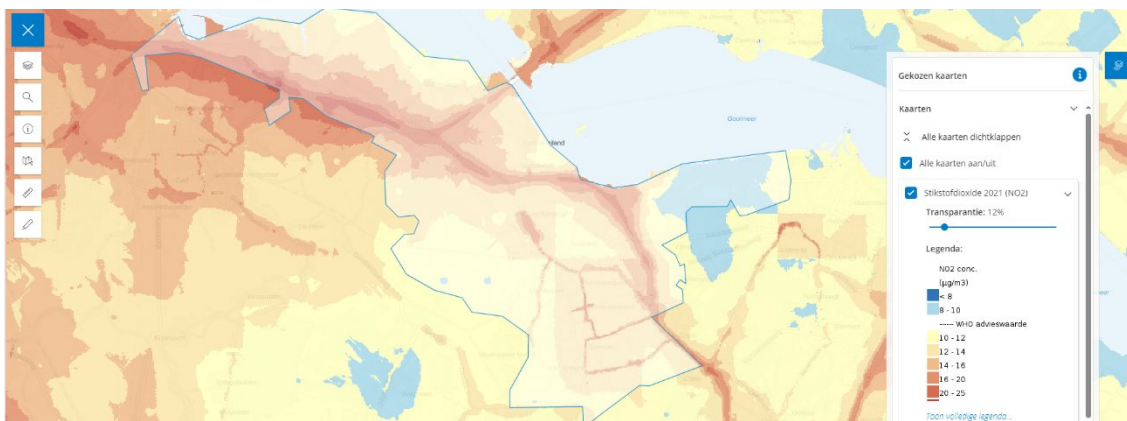
Stof	EU-grenswaarde	WHO-advieswaarde 2005	WHO-advieswaarde 2021
NO ₂	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
PM ₁₀	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
PM _{2.5}	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Tabel 1 EU-grenswaarden en WHO-advieswaarden (gemiddelde jaarconcentratie)

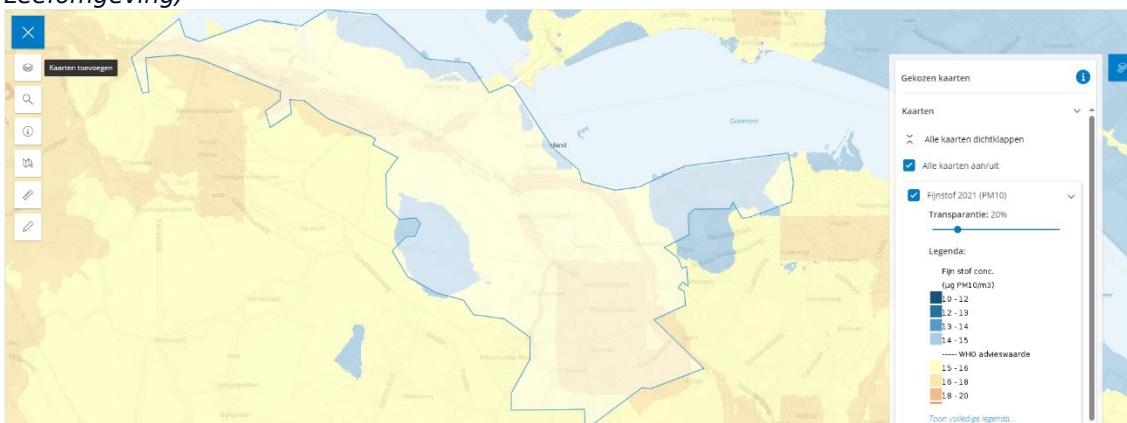
In Gooise Meren zijn de hoogste concentraties luchtverontreinigende stoffen aanwezig rondom wegen. In vrijwel de gehele bebouwde kom van Gooise Meren liggen de NO₂-concentraties tussen de 11 en 37 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Plaatsen waar een gemiddelde concentratie van boven de 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voorkomt zijn voornamelijk uitschieters die voorkomen langs de drukke wegen binnen de bebouwde kom of langs de snelwegen. Voor fijnstof varieert de concentratie van 15 tot 19 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voor PM₁₀ en tussen de 8 en 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voor PM_{2.5}.

Kijkend naar de gezondheidseffecten wordt voor zowel NO₂, PM_{2.5} als PM₁₀ aan de WHO-advieswaarde 2005 voldaan. Echter, de WHO-advieswaarden 2021 worden (bijna) nergens gehaald in Gooise Meren. Omdat dit bijna in heel Nederland het geval is, heeft het RIVM in 2022 een [onderzoek](#) gepubliceerd met daarin de vraag of

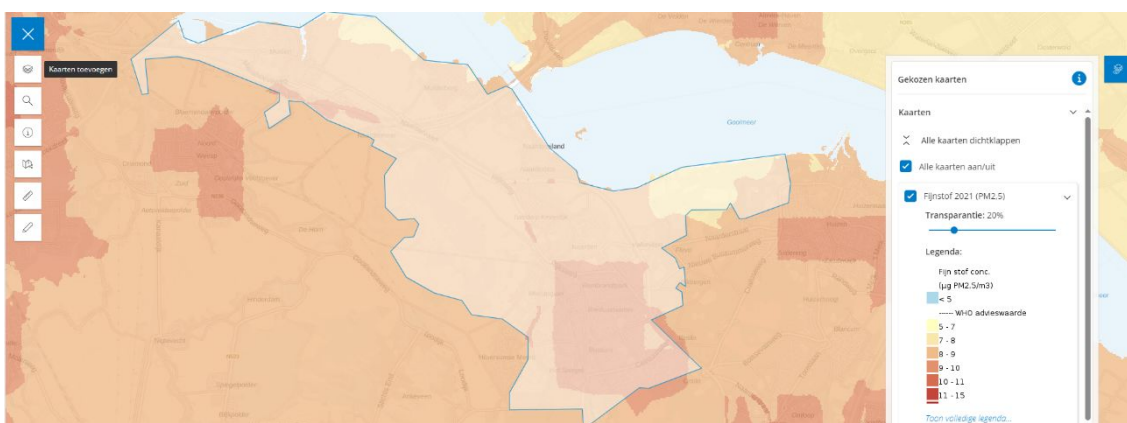
de WHO-advieswaarden van 2021 in 2030 gerealiseerd kunnen worden en welke maatregelen hiervoor nodig zijn. Uit dit onderzoek is gebleken dat het halen van deze waarden in 2030 niet mogelijk is. Er wordt op dit moment onderzocht in welk tempo en met welke tussenstappen naar de WHO-advieswaarden van 2021 toegewerkt kan worden.

Figuur 3 Jaargemiddelde (2021) concentratie NO2 in de gemeente Goose Meren (bron Atlas Leefomgeving)

Figuur 4 Jaargemiddelde (2021) concentratie PM10 in de gemeente Goose Meren (bron Atlas Leefomgeving)

Figuur 5 Jaargemiddelde (2021) concentratie PM2.5 in de gemeente Goose Meren (bron Atlas Leefomgeving)

2.3 Wettelijk kader luchtkwaliteit

Voordat het doel van dit actieplan nogmaals omschreven wordt, volgt eerst een korte omschrijving van het wettelijk kader met betrekking tot luchtkwaliteit. Het

gaat in dit geval dan om luchtkwaliteit in het algemeen en niet om de luchtkwaliteit zoals bedoeld in bijvoorbeeld een projectbesluit waarin de activiteiten mogelijk kunnen leiden tot een verminderde luchtkwaliteit door de verhoging van stikstofdioxide of fijnstof.

De Europese grens- en streefwaarden zijn in de Nederlandse wetgeving opgenomen als grens- en richtwaarden. Grenswaarden moeten zijn bereikt binnen een bepaalde termijn. Wanneer ze eenmaal zijn bereikt, mogen ze niet meer worden overschreden. Richtwaarden moeten voor zover mogelijk worden bereikt binnen een bepaalde termijn.

Als grenswaarden (dreigen te) worden overschreden, dan moeten de verantwoordelijke overheden een luchtkwaliteitsplan maken. Daarin geven zij de maatregelen aan waarvan men verwacht dat daarmee de grenswaarden tijdig zijn te bereiken. De luchtkwaliteitsplannen van gemeenten, provincies en rijk zijn samengebracht in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Overschrijding van de wettelijke of beleidsmatig vastgestelde MTR's kan gevolgen hebben voor de vergunningverlening

Onder de omgevingswet staan de ambities van de decentrale overheden centraler. De nadruk ligt op verbetering van de luchtkwaliteit via lokale maatregelen. Daarvoor kunnen gemeenten en provincies lokale omgevingswaarden opstellen, bijvoorbeeld een aanvullende omgevingswaarde voor roet. Decentrale overheden kunnen ook strengere omgevingswaarden stellen. Ze moeten lokale omgevingswaarden zelf monitoren en een programma opstellen bij dreigende overschrijding.

2.4 Doel Actieplan Luchtkwaliteit 2024-2030

Het Actieplan Luchtkwaliteit 2024-2030 is opgesteld naar aanleiding van aansluiting bij het Schone Lucht Akkoord. Zoals eerder in dit stuk al benoemd is, is het doel van het SLA om de luchtkwaliteit in Nederland te verbeteren. Dit actieplan borduurt hier op voort voor de gemeente Gooise Meren. Het doel van dit Actieplan Luchtkwaliteit is om de luchtkwaliteit binnen de gemeente Gooise Meren te verbeteren.

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat we om dit doel te bereiken afhankelijk zijn van het gedrag van mensen. Enerzijds zijn er invloeden op de luchtkwaliteit door activiteiten in de rest van het binnen- en buitenland. En anderzijds is het succes van de maatregelen ook afhankelijk van hoe deze worden opgepakt door bewoners van de gemeente. Waarbij het beïnvloeden van het binnen- en buitenland ingewikkeld is, zijn er wel kansen om mensen bewust te maken van hoe hun gedrag de luchtkwaliteit beïnvloed. Dit zou als subdoel van dit actieplan meegenomen kunnen worden.

In hoofdstuk 3 zal verder uitgewerkt worden hoe deze twee doelen bereikt kunnen worden en welke maatregelen de gemeenten hiervoor wilt treffen of waar al aan gewerkt wordt.

3 Uitvoering

In dit hoofdstuk worden de maatregelen zoals deze in het Schone Lucht Akkoord opgenomen zijn per thema omschreven. Van een aantal maatregelen zijn er pilots in uitvoering bij SLA-deelnemers en van andere maatregelen worden nog (landelijke) handreikingen opgesteld. Dit betekent dat we de uitkomsten van deze

maatregelen nog moeten afwachten, voordat we ze naar de gemeente kunnen vertalen.

Zoals eerder in dit stuk al is aangegeven, zijn er in Gooise Meren via diverse andere beleidsstukken al ambities vastgelegd en worden of zullen in de toekomst maatregelen worden uitgevoerd. In dit hoofdstuk worden de maatregelen die we in het kader van het SLA in eerste instantie willen treffen omschreven.

3.1 Mobiliteit

Het wegverkeer droeg in 2016 gemiddeld voor 36% bij aan de negatieve gezondheidseffecten van binnenlandse bronnen. De belangrijkste bijdrage is afkomstig van (oudere) dieselvoertuigen.

Voor het wegverkeer zet de Rijksoverheid in op een verdere aanscherping van de Europese emissie-eisen voor voertuigen en een verdere verbetering van de monitoring en het toezicht in Nederland. Daarnaast leveren maatregelen uit het Klimaatakkoord, waaronder elektrificatie, lokaal beleid voor het stimuleren van schone en actieve mobiliteit, 0-emissie stadslogistiek, de werkgeversaanpak een belangrijke bijdrage aan schone lucht, vooral op de langere termijn. In steden kunnen lokaal verkeer- en parkeerbeleid, het stimuleren van fiets en schoon openbaar vervoer en de ruimtelijke inrichting aanzienlijke reducties en gezondheidswinst opleveren. Ook hebben (auto)belastingen grote invloed op de samenstelling van het wagenpark en de luchtmissies.

Doel Schone Lucht Akkoord

Deelnemers van het Schone Lucht Akkoord streven naar een reductie van de negatieve gezondheidseffecten van verkeersemissies voor heel Nederland van 70% in 2030 ten opzichte van 2016 te realiseren.

3.2 Mobiele werktuigen

Onder mobiele werktuigen worden onder andere bouwmachines, veegwagens, aggregaten en landbouwwerktuigen verstaan. Ondanks het beperkte aantal draagt deze categorie voor 10% bij aan de negatieve gezondheidseffecten van binnenlandse bronnen. Mobiele werktuigen leveren een flinke uitstoot van stikstofdioxide. Daardoor zijn mobiele werktuigen ook een bron voor stikstofdepositie. In het kader van de stikstofproblematiek worden soms al eisen gesteld aan mobiele werktuigen op bouwlocaties.

Doel Schone Lucht Akkoord

Deelnemers van het Schone Lucht Akkoord streven naar een reductie van de negatieve gezondheidseffecten van mobiele werktuigen van 75% ten opzichte van 2016 te realiseren. Voor bouwmaterieel is hierbij uitgegaan van het streven naar emissieloos in 2030, conform het Klimaatakkoord.

3.3 Industrie

Luchtvervuiling uit de industrie draagt voor 12% bij aan de negatieve gezondheidseffecten uit binnenlandse bronnen. In de jaren negentig zijn de emissies sterk gedaald, maar sinds 2010 lijken deze te stabiliseren. Zonder aanvullend beleid nemen de emissies en gezondheidseffecten zoals berekend in referentieramingen toe in de periode tot 2030. Om ook in de industrie- en energiesector een verdere afname van negatieve gezondheidseffecten te realiseren, zijn aanvullende maatregelen nodig.

Doel Schone Lucht Akkoord

Het doel van deelnemers aan het Schone Lucht Akkoord is om uitstoot en groei verder te ontkoppelen en een continue daling van emissies naar de lucht te realiseren.

3.4 Houtstook

Luchtvervuiling uit woningen, waaronder houtrook, levert in Nederland 9% van de gezondheidsschade uit binnenlandse bronnen. Zonder aanvullend beleid zal de relatieve bijdrage toenemen. Uit onderzoek van het RIVM (2021) blijkt dat houtstook verantwoordelijk is voor 23% van de fijnstofuitstoot in Nederland. Met de maatregelen uit het SLA wordt een afname van de gezondheidseffecten nagestreefd.

Vaak zijn mensen zich er niet van bewust dat hun houtkachel of barbecue leidt tot overlast en weten zij niet goed hoe zij dit kunnen voorkomen. Voorlichting over verstandig stookgedrag kan daar verbetering in aanbrengen. Handhaving is een andere manier om overlast en gezondheidsschade te verminderen. Er zijn echter nog geen goede methodes om hinder door houtstook te meten. Dat maakt het moeilijk om handhavend op te treden. In de praktijk wordt daarom vooral geprobeerd een gesprek op gang te brengen tussen beide partijen.

Doel Schone Lucht Akkoord

Het doel van de deelnemers van het Schone Lucht Akkoord is om een dalende trend van emissies naar de lucht ten opzichte van 2016 te realiseren.

3.5 Binnenvaart en havens

De binnenvaart draagt gemiddeld 7% bij aan de negatieve gezondheidseffecten van luchtvervuiling uit binnenlandse bronnen. Rondom vaarwegen kan de bijdrage aanmerkelijk hoog zijn. De transitie naar 0-emissie binnenvaart, walstroom en schonere motoren en brandstoffen leveren de belangrijkste gezondheidswinst. Een belangrijk deel van de verbetering van de luchtkwaliteit wordt gerealiseerd door de activiteiten van partijen uit de Green Deal Zeevaart, Binnenvaart en Havens.

Doel Schone Lucht Akkoord

Het streven van het Schone Lucht Akkoord is om een reductie van de emissies van verontreinigde stoffen van de binnenvaart van ten minste 35% in 2035 ten opzichte van 2015 te realiseren.

Inzet gemeente Gooise Meren

De afspraken uit het Schone Lucht Akkoord voor de scheepvaart zijn alleen van toepassing voor de Rijksoverheid en voor gemeenten en provincies met een substantiële scheep- en binnenvaartfaciliteiten binnen hun grondgebied. Hier behoort de gemeente Gooise Meren niet toe.

3.6 Landbouw

De landbouw in Nederland draagt 11% bij aan de gezondheidseffecten van binnenlandse bronnen. Dit komt enerzijds door secundair fijn stof (door de uitstoot van ammoniak) en anderzijds door primair fijn stof. Primair fijnstof is vooral afkomstig van pluimveehouderijen. De emissie van ammoniak is vooral afkomstig van stallen en van bemesten. Ammoniak speelt ook een belangrijke rol bij de stikstofdepositie in natuurgebieden. Er is een belangrijke relatie tussen de stikstofaanpak van het Kabinet en de doelen van het Schone Lucht Akkoord.

Doel Schone Lucht Akkoord

Het streven van het Schone Lucht Akkoord is een reductie van de gezondheidseffecten van de emissies van de landbouw van 37% in 2030 ten opzichte van 2016 te realiseren.

3.7 Internationaal luchtbeleid

Ongeveer de helft van de Nederlandse gezondheidseffecten door luchtverontreiniging is afkomstig van buitenlandse emissies. Ambitueus internationaal beleid is noodzakelijk om ook in het buitenland de emissies te laten dalen. Het gaat daarbij om Europees bronbeleid voor emissies van voertuigen, schepen, mobiele werktuigen, industrie en landbouw en om luchtkwaliteitsbeleid. Dit loopt voornamelijk via de Rijksoverheid, maar gemeenten en provincies hebben mogelijkheden via Europese samenwerkingsverbanden en instituties.

Doel Schone Lucht Akkoord

Het steven van de deelnemers aan het Schone Lucht Akkoord is een sterke afname van de gezondheidsimpact afkomstig uit buitenlandse emissies van fijn stof en NOx en een aanscherping van Europees bronbeleid voor het wegverkeer, de industrie, scheepvaart, mobiele werktuigen, landbouw en huishoudens.

Inzet gemeente Gooise Meren

Zoals ook omschreven staat in het Schone Lucht Akkoord, is dit voornamelijk een taak voor het Rijk. Wanneer mogelijk zal de gemeente Gooise Meren andere overheden op de taak die er ligt voor het verbeteren van luchtkwaliteit attenderen.

3.8 Participatie

Doel Schone Lucht Akkoord

Participatietrajecten kunnen ervoor zorgen dat de samenleving meer kennis heeft en zich meer bewust is van de oorzaken en gevolgen van slechte luchtkwaliteit. Maatregelen en goede voorbeelden vanuit de samenleving kunnen een stimulans geven aan meer mensen om actief mee te doen. Een open participatieproces kan de kans op begrip en draagvlak voor deze maatregelen vergroten.

3.9 Hoog blootgestelde locaties en hoog gevoelige groepen

In het Schone Lucht Akkoord wordt een gebiedsgerichte aanpak aangekondigd voor hoog blootgestelde locaties. Rijk en RIVM hebben gewerkt aan een gebiedsanalyse gericht op definiëring van hoog blootgestelde locaties en de mogelijke aanpak om op deze locaties gezondheidswinst te behalen. Uit een analyse die in 2021 door het RIVM is uitgevoerd blijkt dat het vanuit gezondheidkundig oogpunt niet mogelijk is om objectief onderscheid te maken tussen hoog- en niet-hoog blootgestelde gebieden. Om die reden is er in 2022 voor gekozen om een 5-tal gebiedsgerichte pilots te starten, met als doel om te komen tot een aanpak per gebiedstype.

4 Financiën

4.1 Kosten uitvoering maatregelen

Het ondertekenen van het SLA heeft geen direct aanvullende financiële consequenties.

4.2 Mogelijkheden door het Schone Lucht Akkoord

Door ondertekening van het SLA zijn er subsidiegelden beschikbaar. De SpUk SLA (SpUk staat voor specifieke uitkering) biedt financiële steun voor projecten die zorgen voor schonere lucht en gezondheidswinst. Het geld is bedoeld voor pilotprojecten uit de gezamenlijke Uitvoeringsagenda, voor lokale maatregelen die direct de emissie van luchtvervuilende stoffen verlagen en voor projecten op het gebied van bijvoorbeeld innovatie, kennis en advies, communicatie en participatie. De projecten die hiervoor in aanmerking komen lopen uiteen van aanleg van walstroom, pilots voor schone en emissie loze bouw tot *citizens science*, luchtwassers en houtstook maatregelen. De bijdrage van het Rijk dekt maximaal 50 % van de totale kosten. Waar mogelijk benutten we deze gelden.

5 Monitoring en evaluatie

5.1 Monitoring en evaluatie Actieplan Luchtkwaliteit

Zoals eerder vermeld komt het Actieplan Luchtkwaliteit voort uit het aansluiten bij het Schone Lucht Akkoord. Door het ondertekenen van het Schone Lucht Akkoord verplicht Gooise Meren zich om zich in te spannen om maatregelen uit het SLA uit te voeren. Hieronder wordt de monitoring vanuit het SLA omschreven. Dit kan ook gebruikt worden voor de monitoring en evaluatie van het Actieplan Luchtkwaliteit.

Deelnemers aan het Schone Lucht Akkoord leveren jaarlijks een Decentraal Uitvoeringsplan aan bij het Rijk. Dit uitvoeringsplan heeft een vast format in de vorm van een Excel-bestand. Deelnemers geven hierin beknopt aan hoe ver zij zijn met het uitvoeren van de maatregelen die zijn opgenomen in het Schone Lucht Akkoord. Ook kunnen lokale aanvullende maatregelen worden opgenomen. Het Decentrale Uitvoeringsplan van Gooise Meren is opgenomen in de bijlage. Op basis van de decentrale uitvoeringsplannen stelt Rijkswaterstaat Leefomgeving de Monitoringsrapportage uitvoering Schone Lucht Akkoord op.

Eens per twee jaar berekent het RIVM welk effect de maatregelen uit alle decentrale uitvoeringsplannen hebben op de gezondheid (landelijk effect). Dit is voor het eerst gedaan met de decentrale uitvoeringsplannen die in 2021 zijn aangeleverd. Op basis van de resultaten van de gezondheidsmonitor wordt tweejaarlijks bepaald of de doelen van het SLA worden behaald of dat extra inzet nodig is.

Het **Actieplan Luchtkwaliteit 2024-2030** vormt de basis voor het Decentrale Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord van Gooise Meren. Het Actieplan Luchtkwaliteit heeft evenals het Schone Lucht Akkoord een looptijd tot 2030 en zal in aansluiting op de evaluatie van het Schone Lucht Akkoord eens per twee jaar worden geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd. Het Actieplan is dan ook geen statisch geheel. Er zullen maatregelen bijkomen, en wellicht zal in de praktijk ook blijken dat sommige maatregelen minder goed uitvoerbaar zijn. Na aansluiting zal er al snel een 2.0 versie worden opgesteld. Deze zal uiteindelijk met de raad gedeeld worden. In de 2.0 versie zullen ook meer lokale ambities opgenomen worden. De raad zal ook elke twee jaar geïnformeerd worden over de evaluatie.

Bijlage 1 Decentraal Uitvoeringsprogramma Schone Lucht Akkoord 2024

Op dit moment zijn alleen de maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord opgenomen. In de 2.0 versie zullen ook lokale maatregelen uit het bestaande beleid worden toegevoegd.

Beschrijving maatregel	Hoe wordt de maatregel ingevoerd	Huidige fase	Verwachte jaar invoering/uitvoering
Mobiliteit			
Maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord			
Gemeenten, provincies en Rijk streven ernaar gezondheidsdoelen voor schonere lucht op te nemen in relevante verkeers- en vervoersplannen.	In de mobiliteits- en parkeervisie Gooise Meren 2040 is opgenomen dat de inzet de komende jaren is de luchtkwaliteit te verbeteren. Ook wordt de ambitie uitgesproken om alles wat een inbreuk doet op de leefbaarheid te minimaliseren, waaronder een verminderde luchtkwaliteit.	Maatregel bestuurlijk vastgesteld en hier wordt in de uitvoering rekening mee gehouden.	2024
Gemeenten, provincies en Rijk nemen gezondheidsdoelen, in de vorm van emissie-eisen, op in hun eigen inkoop van voertuigen en transportdiensten en waar mogelijk in de vergunningen voor bedrijven en relevante activiteiten. De Rijksoverheid faciliteert dit via de maatschappelijk verantwoord inkoop (MVI) criteria voor duurzame inkoop en aanbesteding. Ambitie is, in aanvulling op de afspraken uit het	Bij infra-aanbestedingen wordt gebruik gemaakt van de MKI in de gunning. Door in te zetten op elektrisch of anderszins emissieloos materieel kan hier hoger op gescoord worden en krijgt een inschrijver een betere kans op de aanbesteding te winnen. De mobiele werktuigen die de	Dit is onderdeel van het inkooptraject.	2024

Beschrijving maatregel	Hoe wordt de maatregel ingevoerd	Huidige fase	Verwachte jaar invoering/uitvoering
Klimaatakkoord, zo snel mogelijk de inzet van (oudere) dieservoertuigen te beëindigen en schone alternatieven te stimuleren.	gemeente zelf aanschaft zijn zoveel mogelijk elektrisch, met name handgereedschap, maar ook ander materieel.		
Gemeenten, provincies en Rijk nemen de gezondheidsdoelen uit dit akkoord mee in de uitwerking van Regionale Mobiliteitsprogramma's.	De gemeente Gooise Meren is geen trekker van het regionale mobiliteitsprogramma maar zal er waar mogelijk op aandringen de SLA-doelstellingen over te nemen.	Ambtelijk/bestuurlijk voornemen	2026
De Rijksoverheid verkent in samenwerking met gemeenten en provincies de mogelijkheden om de negatieve gezondheidseffecten van luchtmissies te berekenen bij effectstudies voor projecten waarvan een mogelijk substantieel effect wordt verwacht. Hierbij worden bestaande instrumenten betrokken	Gooise Meren wacht de resultaten van de verkenning met belangstelling af.	Rijk aan zet.	
Mobiele werktuigen			
Maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord			
Gemeenten, provincies en Rijk streven ernaar om zo snel mogelijk de inzet van (oudere) diesel mobiele werktuigen te beëindigen en schone alternatieven te stimuleren. Ambitie daarbij is om zo snel mogelijk de inzet van mobiele werktuigen zonder roetfilter en hoge stikstofdioxide emissie te beëindigen en het ingroeipad naar 0-emissie mobiele werktuigen naar 2030 te versnellen. Doordat partijen dezelfde standaarden hanteren, en door een langere termijnperspectief te bieden, ontstaat een gelijk speelveld en wordt er zekerheid geboden aan marktpartijen om te	Dit is onderdeel van het inkooptraject.		

Beschrijving maatregel	Hoe wordt de maatregel ingevoerd	Huidige fase	Verwachte jaar invoering/uitvoering
investeren in schonere en 0-emissie mobiele werktuigen.			
Gemeenten, provincies en Rijk onderzoeken, in overleg met betrokken (markt)partijen, de mogelijkheden en effecten van het opnemen van emissie-eisen in omgevingsvergunningen en milieuzones ten behoeve van stedelijke en in het bijzonder hoogblootgestelde gebieden voor mobiele werktuigen die worden ingezet, onder andere voor de logistiek, evenementen, groenbeheer, infra- en bouwwerken.	We wachten de resultaten van de pilot mobiele werktuigen met belangstelling af	Maatregelen worden waar mogelijk reeds ingezet, o.a. in de eisen voor aanbesteding.	
Industrie			
Maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord			
Gemeenten, provincies en Rijk spreken af dat in nieuwe of geactualiseerde vergunningen, emissie-eisen staan die zo dicht mogelijk aan de onderkant van de BREF-range liggen (zo weinig mogelijk uitstoot).	In het uitvoeringsprogramma 2024 van de OFGV zal worden opgenomen dat wordt onderzocht waar de mogelijkheden liggen.	Ambtelijk/bestuurlijk voornemen	2024
Provincies en gemeenten zetten zich in om scherp te vergunnen, hun vergunningenbestand tijdig te actualiseren en waar nodig toezicht te optimaliseren.	In het uitvoeringsprogramma 2024 van de OFGV zal worden opgenomen dat wordt onderzocht waar de mogelijkheden liggen.	Ambtelijk/bestuurlijk voornemen	2024
Partijen gaan na in hoeverre met betere toezicht emissiereductie kan worden bereikt en nemen zo nodig maatregelen om toezicht te verbeteren. Gemeenten en provincies nemen maatregelen om, waar nodig, het toezicht en handhaving te versterken. De rijksoverheid ondersteunt gemeenten en provincies hierbij.	Gooise Meren wacht de resultaten van de themagroep met belangstelling af.	In afwachting uitkomsten.	
Gemeenten, provincies en Rijk zeggen toe de resultaten van de pilot Industrie, bij positief	Gooise Meren wacht de resultaten van de pilot Industrie met	In afwachting uitkomsten.	

Beschrijving maatregel	Hoe wordt de maatregel ingevoerd	Huidige fase	Verwachte jaar invoering/uitvoering
resultaat, standaard toe te passen in vergunningen voor de industrie.	belangstelling af.		
Houtstook			
Maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord			
Gemeenten en provincies zetten actief in op de inzet van voorlichting over houtstook via hun eigen communicatiekanalen op basis van het landelijk ontwikkelde materiaal, onder andere door op hun website en social media aandacht te geven aan de gezondheidsimpact van houtstook. Partijen kunnen hierbij gebruik maken van materiaal dat beschikbaar wordt gesteld door het Rijk.	Hiervoor moet nog een communicatieplan opgesteld worden.	Ambtelijk/bestuurlijk voornemen	2025
Gemeenten, provincies en Rijk besteden in de communicatie aan bewoners rondom de energietransitie en gasloze wijken aandacht aan de gezondheidseffecten van houtrook.	Hier moet nog een communicatieplan voor opgesteld worden.	Ambtelijk/bestuurlijk voornemen	2025
De Rijksoverheid actualiseert in samenwerking met geïnteresseerde gemeenten de toolkit Overlast van houtstook. Daarbij wordt onderzocht in hoeverre een onderbouwde gezondheidsschade kan worden meegenomen. Bij een positief resultaat kunnen gemeenten deze methode toepassen bij de handhaving bij overlast als gevolg van (onjuiste) toepassing van houtstook.	In geval van herhaalde klachten zal gebruik worden gemaakt van de Handreiking Routewijzer Houtstook en overlast (voorheen toolkit)	Ambtelijk/bestuurlijk voornemen	2025
De Rijksoverheid test samen met geïnteresseerde gemeenten de ontwikkelde methode voor het vaststellen van de lokale gezondheidsimpact van houtrook. Bij een positief resultaat kunnen	Gooise Meren wacht met belangstelling de meetmethode af.	In afwachting uitkomsten.	2025

Beschrijving maatregel	Hoe wordt de maatregel ingevoerd	Huidige fase	Verwachte jaar invoering/uitvoering
gemeenten deze methode mogelijk toepassen bij de handhaving bij overlast als gevolg van (onjuiste) toepassing van houtstook.			
Deelnemende provincies en gemeenten geven actief via hun eigen kanalen (bijvoorbeeld website, applicatie, social media, radio/tv, weerberichten) aan als er sprake is van een stookalert.	Hier moet nog een communicatieplan voor opgesteld worden.	Ambtelijk/bestuurlijk voornemen	2025
De Rijksoverheid zorgt ervoor dat klachten die via de landelijke website www.stookwijzer.nu binnenkomen worden doorgestuurd naar gemeenten. Deelnemende gemeenten acteren daarop als sprake is van herhaalde overlast op een bepaalde locatie.	In geval van herhaalde klachten zal gebruik worden gemaakt van de Handreiking Routewijzer Houtstook en overlast (voorheen toolkit).	Ambtelijk/bestuurlijk voornemen	2025
Bij positieve uitkomsten van de pilot houtstook verkennen gemeenten de mogelijkheden om dit toe te passen.	Gooise Meren wacht met belangstelling de resultaten van de pilot Houtstook af.	In afwachting uitkomsten.	
Participatie			
Maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord			
Gemeenten, provincies en Rijk informeren inwoners en bedrijven actief over luchtkwaliteit en gezondheidseffecten, de maatregelen die zij nemen om gezondheidswinst te realiseren en de mogelijkheden voor <i>citizens science</i>.	We informeren inwoners over luchtkwaliteit en gezondheid via oa. de website en de gemeentepagina's. Via samenmeten.rivm.nl zijn de meetresultaten van het citizens science project Hollandse Luchten te bekijken.	In uitvoering	2024
Gemeenten en provincies die actief aan de slag gaan met citizens science werken samen aan het versterken van het kennisnetwerk rond citizens science. Doel is om meer mensen in gelegenheid	Gooise Meren doet mee aan het project Hollandse Luchten van de provincie Noord-Holland. Hollandse Luchten is een project over	In uitvoering	2024

Beschrijving maatregel	Hoe wordt de maatregel ingevoerd	Huidige fase	Verwachte jaar invoering/uitvoering
te stellen de luchtkwaliteit in de omgeving te meten en een kwaliteitsslag in de voorlichting over zelf lucht metingen uitvoeren te realiseren.	burgerwetenschap en het meten van de leefomgeving met sensortechnologie.		
Algemene bepalingen SLA			
Gemeenten, provincies en Rijk streven naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren waarbij wordt toegewerkt naar de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof in 2030.	Gooise Meren zoekt zoveel mogelijk naar maatregelen die zowel een bijdrage leveren aan luchtkwaliteit als aan het beperken van de CO2 uitstoot en stikstofdepositie.	In uitvoering	2024
Gemeenten, provincies en Rijk stellen als doel om landelijk in 2030 gemiddeld minimaal 50% gezondheidswinst ten opzichte van 2016 te behalen voor de negatieve gezondheidseffecten afkomstig van binnenlandse bronnen.	Gooise Meren zoekt zoveel mogelijk naar maatregelen die bijdragen aan een verbetering van de leefomgeving.	In uitvoering	2024
Gemeenten, provincies en Rijk onderschrijven de ambitie om in de sectoren (weg)verkeer, inclusief mobiele werktuigen, landbouw, scheepvaart, industrie en huishoudens een dalende trend in te zetten van emissies van stikstofdioxide en fijn stof naar de lucht.	Gooise Meren onderschrijft deze ambitie door aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord.	In uitvoering	2024
Gemeenten, provincies en Rijk voeren binnen de eigen taken en verantwoordelijkheden het Schone Lucht Akkoord uit en zeggen toe samenwerking te zoeken met andere partijen en derden indien dit voor de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord wenselijk is.	Gooise Meren onderschrijft deze ambitie door aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord.	In uitvoering	2024
Gemeenten, provincies en Rijk werken gericht samen bij de in het Schone Lucht Akkoord beschreven maatregelen en de doorontwikkeling daarvan om gezondheidswinst door schone lucht te realiseren.	Gooise Meren onderschrijft deze ambitie door aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord.	In uitvoering	2024

Beschrijving maatregel	Hoe wordt de maatregel ingevoerd	Huidige fase	Verwachte jaar invoering/uitvoering
Gemeenten en provincies werken specifieke maatregelen uit in decentrale uitvoeringsplannen en committeren zich daaraan. De invulling van de plannen is lokaal maatwerk, waar mogelijk en kansrijk vindt regionale samenwerking plaats. De Rijksoverheid kan hierbij een ondersteunende rol verlenen.	Gooise Meren onderschrijft deze ambitie door aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord.	In uitvoering	2024
Gemeenten, provincies en Rijk werken samen aan een kennis- en innovatieagenda om beter inzicht te verkrijgen in de luchtkwaliteit en gezondheidseffecten, innovatieve nieuwe maatregelen en de effectiviteit van beleid te realiseren. Kosteneffectiviteit is hierbij een belangrijk aandachtspunt.	Gooise Meren onderschrijft deze ambitie door aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord.	In uitvoering	2024
Gemeenten, provincies en Rijk dragen bij aan de ontwikkeling en uitvoering van nieuwe instrumenten en een innovatieve aanpak, door deel te nemen aan pilotprojecten, door kennis, ervaringen en best practices te delen.	Gooise Meren onderschrijft deze ambitie door aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord.	In uitvoering	2024
Gemeenten, provincies en Rijk implementeren de doelen en ambities zoals benoemd in artikel 1 uit het Schone Lucht Akkoord, binnen de eigen taken- en bevoegdheden, zo snel mogelijk in hun omgevingsvisies, -plannen en/of -programma's en voor zover mogelijk in andere beleidsinstrumenten.	Gooise Meren onderschrijft deze ambitie door aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord.	In uitvoering	2024
Partijen betrekken inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij de uitwerking van de maatregelen van het Schone Lucht Akkoord.	Gooise Meren onderschrijft deze ambitie door aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord.	In uitvoering	2024